

Posvet Stacionarni hospic kot infrastruktura dostojanstva

Tor, 17.03.2026 - 14:05

Natisni

Ljubljana, 17. marec 2026 – V dvorani Državnega sveta Republike Slovenije se je odvil posvet **Stacionarni hospic kot infrastruktura dostojanstva**, ki sta ga organizirala Državni svet Republike Slovenije in Hiša Ljubhospic. Posvet je bil namenjen razpravi o pomenu stacionarnih hospicev kot ključnega dela sodobnega sistema paliativne oskrbe ter o možnostih vzpostavitve nacionalne mreže hospicev v vseh zdravstvenih regijah Slovenije.

Udeleženci so poudarili, da stacionarni hospic predstavlja celostno podporo ljudem v zadnjem obdobju življenja in njihovim bližnjim. Takšna oskrba vključuje zdravstveno, psihosocialno in duhovno podporo ter omogoča, da je človek tudi v zadnjem življenjskem obdobju deležen spoštovanja, varnosti in dostojanstva.

Predsednik Državnega sveta **Marko Lotrič** je poudaril, da je skrb za dostojanstvo človeka v zadnji fazi življenja eno izmed pomembnih meril humane družbe. Spomnil je, da se je Državni svet RS v preteklih letih že večkrat posvečal vprašanju dostojanstva v starosti, lajšanja trpljenja in krepitve paliativne oskrbe, ki se tesno prepleta s hospic oskrbo. Opozoril je, da hospic oskrba kljub svojemu pomenu še vedno ni ustrezno sistemsko umeščena v nacionalne dokumente in v mrežo paliativne oskrbe. Po njegovih besedah Slovenija potrebuje dostopno, kakovostno in stabilno organizirano paliativno oskrbo, v katero je vključena tudi hospic oskrba. Poudaril je, da je za razvoj tega področja nujno povezovanje stroke, odločevalcev in civilne družbe ter vzpostavitev javne mreže z enotnimi standardi in regijsko dostopnostjo. Izrazil je prepričanje, da lahko Slovenija z združevanjem strokovnega znanja, politične odgovornosti in družbene solidarnosti oblikuje trajne rešitve za dostojanstveno spremljanje človeka ob koncu njegove življenjske poti.

Direktor Hiše Ljubhospic dr. **Marjan Sedej** je izrazil pričakovanje, da bomo po 30 letih uspeli postaviti hospic hiše na zemljevid slovenske zdravstvene in socialne oskrbe. Mreža hospic hiš mora biti sistemsko urejena z enotnimi standardi, stabilnim financiranjem in enakim dostopom po vsej državi. Predstavil je delovanje Hiše Ljubhospic ter izkušnje pri zagotavljanju celostne oskrbe bolnikov v zadnjem obdobju življenja: »LJUBHospic je zato tisto, ki ljudem v zadnjem obdobju življenja in njihovim bližnjim zagotavlja varno, spoštljivo in sočutno okolje, kjer je možno ohranjati dostojanstvo, zmanjševati trpljenje, krepiti odnose in osmišljati življenje do zadnjega trenutka.« V preteklem letu (2025) je v Hiši Ljubhospic umrlo 274 uporabnikov. 60 % jih je imelo bivališče izven Ljubljane. Dve tretjini je bilo napotnih iz bolnišnic, med katerimi močno prevladuje Onkološki inštitut. Povprečna starost umrlih je bila 60 let, povprečne oskrbnih dni pa devet.

Strokovnjaki so predstavili različne vidike hospicev:

- Medicinska in zdravstvena oskrba: doc. dr. **Alenka Horvat Ledinek** in dipl. med. sestra **Irena Žajdela** sta izpostavili kompleksnost zdravstvene oskrbe ljudi v zadnjem obdobju življenja.
- Pomen stacionarnih hospicev: asist. dr. **Maja Ebert Moltara** je poudarila nujnost sistemske umestitve hospicev kot dela paliativne oskrbe v zdravstveni sistem. Opozorila je, da znotraj rednega zdravstvenega izobraževanja paliativna oskrba ni vključena.
- Psihosocialna podpora: **Urška Končan** je predstavila pomen podpore bolnikom in njihovim bližnjim ob bolezni in izgubi. Ključna področja oskrbe so: razumevanje celostne bolečine (fizične in čustvene), interdisciplinarno timsko delo, strokovna komunikacija ob koncu življenja, ohranjanje dostojanstva bolnika, avtonomija bolnika, posredovanje v družinski dinamiki in konfliktih, obvladovanje strahu in negotovosti, podpora družini, predhodno žalovanje, podpora svojcem po smrti in odkrit dialog.

- Duhovna oskrba: duhovnik dr. **Silvo Šinkovec** je predstavil vlogo duhovne podpore pri soočanju s koncem življenja. Predstavil je Zavezo o duhovni oskrbi v hiši Ljubhospic, ki so jo podpisali predstavniki šestih verskih skupnosti.
- Sodna medicina: profesor sodne medicine in deontologije dr. **Jože Balazič** je osvetlil pomen strokovnih standardov v ustanovah hospicev.

V drugem delu posveta je potekala okrogla miza z naslovom **Izhodišča za vzpostavitev nacionalne mreže stacionarnih hospicev v Sloveniji**, na kateri so sodelovali predstavniki pristojnih ministrstev, zdravstvene stroke in Hiše Ljubhospic:

- državna sekretarka na Ministrstvu za zdravje dr. **Jasna Humar**,
- državni sekretar na Ministrstvu za solidarno prihodnost dr. **Luka Omladič**,
- asist. dr. **Maja Ebert Moltara** z Onkološkega inštituta Ljubljana,
- direktor Hiše Ljubhospic dr. **Marjan Sedej**,
- specialist klinične psihologije dr. **Aleksander Zadel**.

Državna sekretarka na Ministrstvu za zdravje dr. **Jasna Humar** je izpostavila, da se tako s stališča pacientov kot zdravstvenih delavcev smrt pogosto dojema kot neuspeh, neželen izid ali celo napaka zdravstvenega osebja. Ljudje pogosto iščejo druge izraze za smrt svojih bližnjih, podobno pa tudi zdravstveni sistem smrt velikokrat razume kot napako, čeprav je smrt neizogiben del življenja in nastopi tudi v primerih uspešnega zdravljenja – kot njegov naravni zaključek. Stacionarne hospice dojema kot izhod, kot zavedanje, da imamo lahko bolnega svojca doma, saj če bo postalo pretežko, je na voljo hospic, v katerem ne bo umrl sam. Posledično lahko z dobro mrežo hospicev čim več ljudem omogočimo, da umrejo doma. »Pomembno je, da vzpostavimo mrežo hospicev, ne smemo pa pozabiti, da je hospic mnogo več kot le dolgotrajna oskrba, saj zajema tudi podporo svojcem v procesu žalovanja in je treba v njem pustiti prostor tudi prostovoljcem in civilni družbi.«

Državni sekretar na Ministrstvu za solidarno prihodnost dr. **Luka Omladič** je kot bistveno razliko med domovi za starejše in hospici izpostavil, da je hospic namenjen pomoči pri umiranju, domovi za starejše pa so namenjeni dolgotrajnemu bivanju. Za umestitev hospicev v državni sistem sta po njegovem mnenju ključna dva razloga. Prvi je omogočanje stabilnega financiranja, drugi pa je razvoj stroke, standardov in mreže.

Sodelujoči so poudarili, da stacionarni hospic ni pomemben le kot strokovna oblika oskrbe, temveč tudi kot pomemben družbeni odgovor na vprašanje, kako kot skupnost spremljamo človeka v zadnjem obdobju življenja.

Izpostavili so, da razvoj hospic oskrbe zahteva jasno pravno, organizacijsko in finančno ureditev ter tesno sodelovanje med zdravstvenim in socialnim sistemom. Hkrati pa razvoj hospicev odpira tudi širše družbeno vprašanje – kako kot družba razumemo dostojanstvo človeka, solidarnost z najbolj ranljivimi in podporo družinam ob soočanju z boleznijo, umiranjem in izgubo.

Udeleženci so se strinjali, da mora stacionarni hospic postati stabilen in trajen del javne infrastrukture paliativne oskrbe, ki zagotavlja dostojanstveno spremljanje človeka ob koncu življenja ter podporo njegovim bližnjim. Naslovili so tudi dejstvo, da je smrt še vedno pogosto tabu tema, ki se ji izogibamo, in da moramo kot družba odpreti prostor za iskren, sočuten in odprt pogovor o umiranju, žalovanju ter pomenu dostojanstvenega zaključka življenja.

Posvet je povezovala državna svetnica **Monika Ažman**, podpredsednica Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide.

Na podlagi razprave bo pristojna komisija Državnega sveta RS pripravila zaključke, ki bodo služili kot izhodišče za nadaljnje strokovne in sistemske korake pri vzpostavitvi nacionalne mreže stacionarnih hospicev. Zaključke bo nato obravnaval plenum Državnega sveta RS in jih posredoval pristojnim državnim organom z zaprosilom za uraden odziv.

Foto in video: Benjamin Beci / Državni svet Republike Slovenije

